

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. XVII. Ob quas rationes teneatur quis cum charitate corrigere aliorum defectus & ipsam correctionem cum humilitate acceptate

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

est pars, quæ suo toti non conuenit; & quæ non se exponit cuiusq; periculo pro totius conseruatione. Et idem amplius confirmatur, nam qui Religionem ingreditur, sicut est Dominus bonorum temporalium, ita est sui honoris ac famæ: ac proinde potest in ipsam Religionem, dominium suæ famæ transferre, sicut bonorum temporalium. Et, cum ordo fraternæ correctionis sit constitutus ad eius famam conseruandam: potest ipse iuri suo cedere: & offerre Deo suo ac Religioni generosam hanc voluntatem: ut omnes sui defectus possint Prælati manifestari, per quemcunq; qui illos extra Confessionem cognouerint, in eum finem, ut illi ipsos corrigant, ac dirigant, sicut ad obsequium Diuinum magis expedit. Quare in quacunq; Religione talis esset Regula, tenentur Religiosi eam seruate, eiq; acquiescere: gratias Deo agentes, quod talem ipsis dederit voluntatem ad consequendam maiorem excellentiam humilitatem, puritatem, & Euangelicam perfectionem. Omnia prædicta debent etiam intelligi, quando materia est grauis: nam de leuioribus defectibus dubium non est, ut ait S. Thomas, quin sit valde laudabilis consuetudo Relig. onū: ut in suis Capitulis, & locis ad id deputatis, etiam nulla præcedente admonitione priuata, manifestentur huiusmodi defectus ad maiorem humilitatis exercitationem, & mortificationem propriam.

CAPVT XVII.

DE QUAS RATIONES TENEATUR QVIS CVM *charitate*
corrige aliorum defectus; & ipsam correctionem
cum humilitate acceptare.

EX DICTIS IN PROXIMO CAPITE deducere licet summam quandam rationum ac titulorum, quibus Religiosi tenentur in suis Religionibus adhibere cum charitate hanc fraternam correptionem; cuius eadem esse debet præcipuus finis, nec alius ei contrarius vlllo modo querendus.

PRI-M-A RATIO sine primus titulus est, bonum spirituale fratris peccantis. Si enim *vn cuique Deus mandauit de proximo suo*, id est, commendauit, rationem boni eius habere: quanto magis idem censendus est, commendasse de eo, qui tot titulis est proximus & frater noster? Et cum correctio sit opus amicorum, dicente Ecclesiastico *b corripie amicum*: quod amicitia est maior: eò magis correctio est adhibenda. Cum igitur Religiosi arctam adeò inter se profiteantur amicitiam: æquum est, ut eam ostendant, & exerceant in defectibus mutuis corrigendis: ut sic magis conseruetor amor, cum morum probitate. Et qui dimittit corripere amicum prætextu pietatis: hæc ipsa pietas & mansuetudo, ait Sanctus Augustinus,

Pppp 2 ingens

5.
2.2 q. 33. a.
7. ad 4.

2. l.
2. Eccl. 7. 12.

b. c. 19. 11.
Cap. 23. Re.
habetur 5.
9. c. 1.
Epist. 50. ad
Bon. ref.
ur 2. q. 4.
- ipsa pietas

Re. 46. Jusf.

ingens est crudelitas: sicut crudelis est, qui negligit ægrotum curare, ne illi contristet ac propterea ille moriatur. Ita ait S. Basilius: qui omittit corrigere fratrem suum, crudelis est: cum enim potuerit spiritualement eius mortem impedire, id non fecit.

2.

c. Exod. 23. 4

SECUNDVS titulus est, propter honorem ipsius Dei, & ut eius patrimonium ex lucro animarum augeatur. Filij enim consulere tenentur honori parentum; & attendere ipsorum donis & facultatibus. Si videres e ovem aut iumentum amici tui errare: curares reducere ad eum, quod in lege veteri iubebatur, etiamsi iumentum esset inimici tui: si igitur vides Christi Domini ovem errantem; iustum & æquum est, ut studeas, eam ad suum gregem reducere: id enim est quasi eam lucrari, & reddere Domino suo. Ex quo fit: ut qui negligit peccantem corrigere: ipsum Deum afficiat iniuria: quam obiecit ipse Deus Heli Sacerdoti: ed quod filios suos, non ut oportebat corripisset: id magis (inquit) honorasti filios tuos, quam me: cum non impediisti dedecus, quod ipsorum causa in me redundabat.

3.

Hom. 15 in
1. Cor. 5.
In Iosue. 7.

TERTIVS titulus est ingens detrimentum, quod evenit alijs Religiosis: qui facile vnus peccato inficiuntur; nisi correctio adsit, qua illud emendetur. Nam, ut ait S. Chrysostomus, modicum fermenti totam massam corrumpit, & improbus aliquis, qui permittitur impunitus, reliquis nocet; & scabiosa onis, nisi separetur, totum inficit gregem: ita, inquit Origenes vnus qui in aliquod impingit delictum, inficit tanquam pestis totam plebem: & multo magis improbus aliquis Religiosus nocet toti Conuentui, ob maiorem Communicationem, quam Religiosi inter seipos habent, & quia imperfecti liberiores fiunt, ut audeant in multos defectus prolabi, cum vident, neminem adesse, qui corrigat. Et ut S. Bernardus ait, ubi non timetur reprehensor, securus accedit tentator, & facilius perpetratur iniquitas. Et licet ita esset, quod vnus peccatum non inficeret reliquos, est tamen adhuc necessaria correctio, ut evitentur damna, quæ adfert contra honorem, aut pacem, aut quietem, aut commoditatem reliquorum.

4. e.

Serm. de S.
Ioh. Baptist.

33

33

HINC quartus titulus, & quidem præcipuus oritur, obligans ad corripendum propter bonum scilicet totius Religionis, quod pendet ex bono particularium Religiosorum, & hoc etiam dependet ex communi omnium bono, absq; læsione conseruato. Et ita veri Religionis filij tenentur zelare bonum matris suæ; & hoc medio rejicere quicquid illi nocet. Nemo (ait S. Bernardus cum fratribus suis loquens) vitia palpet; peccata dissimulet nemo. Nemo quod in se est æquanimiter ferat cum viderit ordinem deperire, minui disciplinam. Est enim consentire, silere, cum arguere possis. Et cum Religiosi aded sint coniuncti, & inter se vniti, peccatum vnus non solum reliquis domesticis nocet; sed etiam, si innotescit, scandalizat seculares: nam

nam

nam malum, quod vnus facit, attribuunt omnibus vt S. Augustinus perpendit: & sic adfert Religioni ignominiam & bonum eius nomen læditur & obsecratur. Idque totum tribuitur potenti adhibere correptionem, nec facient; & quod maxime terret, est, quod propter factam solius Achan in exercitu Israël dixit Deus: *peccauit Israel, & prauaricatus est pactum meum*. Quod peccatum cum esset occultum, grauissime tamen illud in toto exercitu puniuit: vt tandem manifestaretur; & qui reus erat, puniretur; si enim ille fuisset impunitus; lepra illius reliquos infecisset. Quando igitur amplius id est timendum in Religione, cuius milites aded sunt coniuncti: vt vnum quid esse censeantur? Quare si quis eorum est proprietarius; aut inhonestus; nec tamen corripitur: hæc culpa quodammodo inficit & maculat omnes.

Ex His omnibus deducitur *quintus* titulus, qui obligat ad vitia corripienda: in bonum scilicet ipsius corripiantis: vt pericula ac damna euadat, quæ suo silentio incurreret; vt impleat, quod Deus in suo Euangelio iussit; & Religio in suis Regulis constituit: & sic se ostendat etiam in hac Regula obedientem, etiam si in ea seruanda aliquam sentiat difficultatem. Nam, vt S. Augustinus monet; sæpe iusti negligentes correptionem peccatorum, eadem penas subeunt, ac difficultates temporales; quas ipsi, qui peccauerunt. Ad incutiendum verò timorem: sufficiunt illa eiusdem Sancti verba: si neglexeris corrigere: peior factus es eo, qui peccauit. per illam enim negligentiam aut legis contemptum, oneras te peccato alieno: quod quasi proprium tuum fecisti, non impediens illud, cum posses: & charitatis legem conculcas, quæ iubet, fratri tuo prospicere, ne periret.

§. I. *Excessus in ipsa correptione.*

SED QUONIAM excedere potest corripiens terminos charitatis, dum suæ obligationi vult satisfacere: operæ pretium erit aliquos tales excessus infinuare. *Primus* est: si quis sollicitus esset in querendis peccatis, aut defectibus aliorum, zelo quodam indiscreto remedium ei, adferedi. Quod est contra mentem Christi Domini nostri. Vt enim ait S. Augustinus: voluit Christus Dominus, nos non obliuisci correctionis: non querendo, quid reprehendas: sed videndo: quid corrigas: cum id occurrerit. Vterius enim progredi, esset aliorum vitam velle scrutari, contra præceptum Spiritus sancti dicentis: *a ne insidieris, & quaras impietatem in domo iusti, neque, vases requiem eum*. Quod tamen censendum est dictum de subditis, quibus ex officio non incumbit, alios regere, aut adiuuare. Prælati enim bene possunt, imò tenentur inuigilare, & attendere: an inter suos subditos aliqui sint defectus reparandi, siue id faciant monitis generalibus, quemadmodum fecit Patriarcha Iacob conuocata omni domo sua, cui dixit: *b abucite Deos alienos, qui in medio vestri sunt*. quam sententiam suo loco explicuimus; siue etiam in particulari,

Pppp 3

inqui-

Epist. 87 ad
Hippolit.
S. Bonau. q.
16. super Reg
c. Iosue. 7. 11

5.

Lib. 1. de ci-
uit. c. 9.

Serm. 16. de
verb. Domi
S. Tho. 2. 2.
q. 33. a. 3.

Serm. 16. de
verb. Domi
S. Tho. su-
pra a. 2. ad 4.
Lib. 1. de Do-
ct. Christi
c. 29. §. 3.
a Pro. 24. 15

b Gen. 35. 2
Tom. 2. tra.
3. c. 5.

inquirendo de vita & operibus aliquorum, cum sufficientia adfunt indicia, ad huiusmodi inquisitionem.

ALIVS etiam esset excessus: si quis veller omnes defectus corrigere, cum deprehendantur; non attendens qualitate ac dispositione personarum, nec habita ratione loci, temporis, & opportunitatis, aliarum que circumstantiarum: quas prudentia observat, ut correctio fiat sicut oportet; & nominatim, an sit spes fructus, & emendationis? quæ omnia simul observare adeo est vulgaribus hominibus difficile, ut S. Augustinus dixerit; raro, & in magna necessitate obiurgationes adhibendæ sunt. Ita tamen, ut in ijs ipsis, non nobis, sed Domino, ut seruiatur, instemus. Ac propterea, ordinariè loquendo, præstat recurrere ad eos, qui possunt rectè cum zelo ac prudentia peccantem corripere. Quales sunt Prælati, Confessarii, & Seniores, ac viri Spirituales. Quemadmodum Apostolus insinuavit Galatis dicens: *Frater, etsi preoccupatus fueris homo in aliquo de vobis, qui spiritualis estis, huiusmodi instruit in spiritu lenitatis: considerans seipsum, ne & tu teneris.* Spirituales vocat, viros perfectos & bene instructos in rebus Religionis, & habentes celestem Dei lucem, ad rectè de rebus omnibus iudicandum, ut idem Apostolus alibi insinuavit, dicens: *virum spirituales iudicare omnia: rectè scilicet discernere rerum ac personarum observantem; sicut, qui sanus est corpore, rectè defectibus indicat.* Ne autem spiritus feruens aliquem præcipit adiecit Apostolus: *instruite in spiritu lenitatis, & misericordie & mansuetudinis: ita ut memor sit corripiens suæ imbecillitatis; ob quam & ipse eisdem tentationibus subiectus, labi potest.*

DENIQUE omnes prædictæ rationes suadent; Prælatos severius obligari ad corrigenda vitia suorum subditorum: siue id faciant tanquam Patres, aut privatae personæ, sicut hæcenus diximus; siue tanquam Prælati & Iudices, punientes ubi opus erit ipsos delinquentes, ut emendantur & alij cautiore siant: sibi persuadentes, multum ex hac ipsorum cura, & vigilantia dependere bonum Religionis. Nam, ut S. Bonaventura ait, discrimen inter laxas & reformatas Religiones non tam in eo est, quod in alijs sint defectus, & non in alijs: nam ordinariè defectus inveniuntur in omnibus: sed in eo, quod laxæ, defectus dissimulant; & peccantes non corrigant, nec puniant: ex quo defectus sumunt incrementa, donec ipsam Religionem destruant. At reformatæ, statim atque defectum advertunt: remedium adhibent, & puniunt delinquentem: quod est proprium munus Prælatorum: ut fufius dicemus in speciali tractatu de eis instituendo.

Li. 2. de ser.
Dmin in
mont. c. 19.
ad finem
em. 4c

Galat. 6.1

1. Cor. 2.15

e Psal. 140.
corripiet mi
iustus in mi
sericordia.

S. Thomas
supra a. 3.

Opus de sex
alio Soraph.
c. 4.

Tom. sequ.
tract. ult

§. 2. Ob quas rationes correctio sit equo animo toleranda.

QVINQUE supra positæ rationes, quæ obligant ad correptionem faciendam, etiam habent locum in ipsis corripiendis: vt correptionem admittant, & fructum ex ea capiant, propter eosdem fines & motiua. Primum igitur motiuum est, bonum spirituale animæ propriæ: quemadmodum (ait sanctus Basilus) ægrotus medicamentum etiam acerbum accipiat, vt sanitatem obtineat; neque irascitur in medicum aut chyrurgum: potius enim gratias illis agit, ob acceptum ab illis beneficium, quo est à periculo, in quo versabatur, liberatus. Ac propterea dixit Ecclesiasticus: *quam bonum est, correctum manere festare penitentiam! sic enim effugiet voluntarium peccatum, hoc est, sponte commissum.*

Hic accedit, quod correctio non solum à culpa liberat, sed occasionem præbet magni emolumenti: incrementi scilicet humilitatis, patientiæ, & charitatis. Quare qui cupit esse perfectus, correptionem, vt ait S. Bernardus, reputare debet portionem de cælo sibi aduenientem, quasi studium, & beneuolum Dei fauorem; ac propterea meritò deberet obsequium aliquod & operam suam corripienti offerre, in signum animi grati. Neque est paruum indicium, quod correptio sit magnum Dei beneficium: siquidem in magnam pœnam, eam prohibet fieri ijs, qui parum ex ea proficiunt. Et ita minatus est per Oseam Prophetam, dicens: *vnusquisq; non iudicet, & nã arguatur vir; populus enim meus sicut hi, qui contradicunt Sacerdoti, Et corruet hodie & corruet etiam Propheta tecum, qui tibi blandiebatur.* Et per Ezechielem ait: *auferetur zelus meus à te, & quiescã, nec irascar amplius in te.* Sed hæc est summa Dei indignatio, quæ tendit in iram & supplicium æternum; & pro reprehensione, quam nunc non permittit; adhibebit seuerissimam in die iudicij nouissima, coram mundo vniuerso ad confusionem & cruciatum intolerabilem. A propterea Ecclesiasticus ed vsque peruenit, vt diceret: *qui odit correptionem, vestigium est peccatoris, hoc est, Dæmonis: signum est enim, quod ipsum Deus dereliquerit; & quod breui ed perueniet, vt æternum sit eius in inferno socius.* Contrà verò, qui eam humiliter accipiat, Deum honorat: quia pœnitentia ei restituit honorem, quem peccando abstulerat; eiusque amore humiliat se corripienti. Aedificat etiam valde fratres suos, damnūque reparat, quod illis & toti communitati malo suo exemplo attulerat. Est enim imbecillitatem suam prodidit, impingendo; ostendit tamen humilitatem, & patientiam tolerando reprehensionem; & fortitudinem, vincendo seipsum: ne quid ad suam excusationem loquatur, sed per emendationem relargat. Quod si honorem aut opinionem peccando amittit: his virtutibus, quas, exercet, dum corrigitur illam recuperat. Et in

hunc

Tom. 1. Tra
3. c. 9. actum
fusius.

1.

Reg. 31. ex
Fusis

a Ecl. 10. 4

2.

In doct. spir.
habetur ad
finem operũ

3.

b Osee 4. 4

c Eze. 16. 42

d Ecl. 31. 7

4.

5.

6.

e Eccl. 4. 14

f Exod. 18

18. 24

g 1. Reg. 13

13.

Hom. de fe-

rendis res

prehension.

tom. 2. Tru

5. 4

h Cant. 1. 12

Ser. 40. &

41. in Cant.

& Ser. 4. de

Assumpt. 7.

7.

Supra,

i Prov. 9. 8.

8.

hunc sensum dixit Ecclesiasticus: *e meliorem esse iniquitatem viri, quam multam beneficentem.* Vir enim feruens, si peccat, ex suis culpis occasionem accipit magnorum meritorum, exercens varios valdeque heroicos actus, in correptione, & Confessione earum. Nec minus honoris f. *Moses* obtinuit, quod se subiecerit correptioni Socii sui *Jethro*: quam in tot præclaris facinoribus, quæ ediderat in *Agypto*. Et, si *g David* magnam fecit iacturam propter adulterium & homicidium; non tamen paruum acquisiuit honorem, cum ad eum demissè *Nathan Propheta* correptionem acceptauit. Et sæpe Deus permittit huiusmodi lapsus ac defectus in seruis suis: ut harum virtutum alijs præbeant exemplum; & eisdem exercendis ipsi proficiant. In hodiernum vsque diem (ait S. Chrysostomus) perdurat in Ecclesia Dei bonus sanctorum horum virorum odor: qui ex reprehensionibus adeò bene profecerunt: Et ut supra dicebamus: antiqui Patres solebāt exercere Monachos, etiam seniores huiusmodi reprehensionibus, etiam obleues defectus: ut & ipsi proficerent, & alios humilitatis & patientiæ suæ exemplo edificarent. Sicut enim h. *Nardus* vsitatum suum emittit odorem: ita (ait S. Bernardus) Religiosus reprehensus emittit ex se suauem odorem, humilis confessionis, mitis responsionis, aut verecundi silentij: quibus valde confortat circumstantes. Sicut è contra, qui ægrè fert correptionem, ostendens impatientiam, & adferens excusationes, aut insipida responsa: suas culpas auget & scandalum fouet; prauusque odor, quem ex se emittit, contristat feruentes, animum adfert corripientibus, & ipsos cruciat Prælatos: & quantum in se est, bonum commune destruit. Nam (ut ait S. Chrysostomus) maximum Religionum & Ecclesiæ damnum prouenit ex non bene acceptatis correptionibus: & ex eo quod propterea non sit, qui audeat corripere: memores eius, quod dixit Sapiens: *i noli arguere derisorem, ne oderit te; & medicina reddatur deterior.* Nec tantum detrimentum accipit Religio à culpa, quantum ab hac repugnantia & incorrigibilitate: quæ suprema existimatur miseria. Ex quo fit, ut qui grauitè fert reprehensionem; quasi volens suum tueri honorem; maiorem eius iacturam faciat. contrahit enim magnam notam, non solum ob suum peccatum; sed maximè propter obstinationem. Et quamuis hæc resistentia fiat occultè; & inter paucos: idem tamen sequitur detrimentum. Tunc enim locum habet obligatio Euangelici præcepti, dicentis: *si non audierit: dic Ecclesie.* hoc est, Prælato, tanquam Iudici, qui Ecclesiæ & Religionem ipsam repræsentat. Cui si fratris peccatum hac ratione dicatur: idem est, atque si toti Religioni manifestetur. Nam, cum agitur via iuridica, & per informationes, ac testes; necesse est culpam promulgari: & ipsa pena eam facit magis manifestam: qua pena illata, ille manet infamis adeò, ut habeatur sicut *Ethnicus & Publicanus*; & quasi ab ipsa Ecclesia ac Religione

alienus

alienus, & infamis peccator; vt etiam ab ea dimittatur; & quasi incorrigibilis eijciatur: aut permittat Deus ipsum tanquam Apostatam habitum Religionis abijcere.

Ab his omnibus miserijs & alijs, (quas fusè propèsumus in Tomo primo Tract. de Conf. s.) liberatur, qui correctionem amplectitur; & sic se ostendit filium Ecclesie & Religionis, quam vt matrem agnoscit: consulens eius honori: vt locum in ipso habeat promissio Dei facta per os Zachariæ Prophetæ, dicentis: *Domini protegit habitatores Ierusalem, & erit qui offenderit ex eis quasi Dauid.* Qui, cum corripitur, sese humiliat, culpam suam agnouit, & pœnitentiam egit: *& domus Dauid, quasi Dei, sicut Angelus Domini in conspectu eorum omnium.* Familia enim huiusmodi Religiosorum, qui cadunt sed postea surgunt, erit quasi Domus Dei in terra, digna eius amplitudine & magnificentia: quia ostendet in eos magnam suam liberalitatem & misericordiam: & cauti facti ex lapsu, euadent tanquam Angeli Dei, puri, obedi- entes, fortes, & constantes, ac perseverantes in custodia Votorum suorum: idque cum tanta perseverantia, & firmitate, vt condant cœlestem Ierusalem; fiantque viua, æternaque Dei domus in societate Angelorum eius regnantes cum ipso in

æternum.

FINIS TERTII TOMI.

